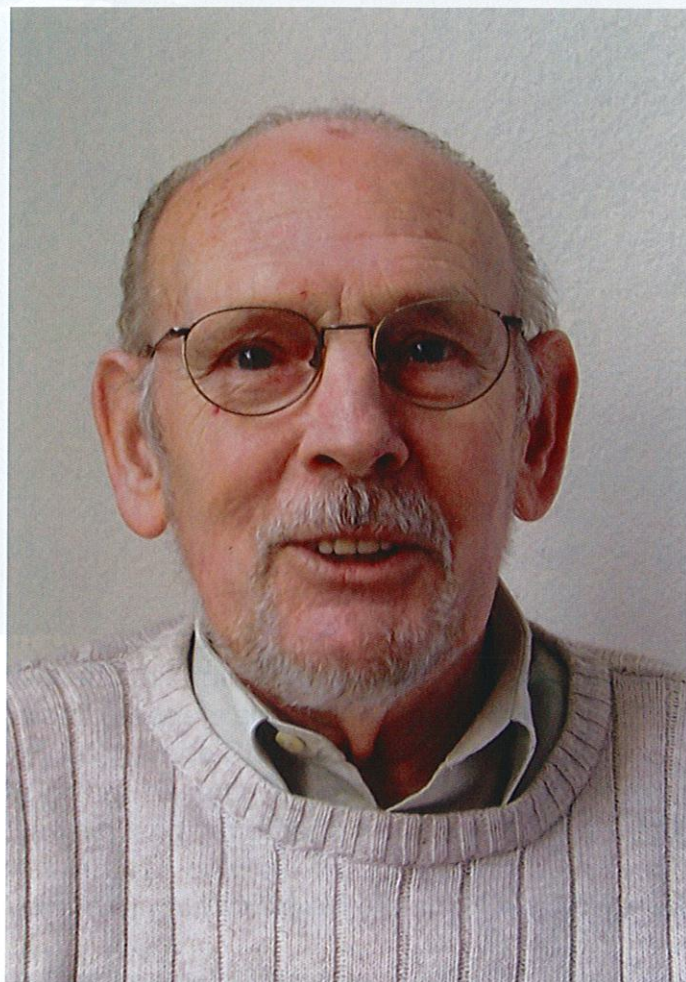

In Deo

Jos Lefeber

Joseph, Br. Gerwin

door Wim Swüste FIC

Toen hij zich in het jaar 2000 in De Beyart vestigde, had ik een gesprek met hem in zijn kamer op de vijfde verdieping van de woonflat. Hij zei toen in alle openhartigheid:

“Het vorige jaar verloor ik twee mensen die me zeer dierbaar waren. Ik maakte in mijn kloosterleven vier keer mee dat de gemeenschap waarin ik leefde, werd opgeheven. Eerlijk gezegd heb ik nog niet gevonden hoe ik mensen van dienst kan zijn. Maar ondanks alles besef ik dat Gods goedheid me nooit in de steek laat.”

Als een rode draad in zijn leven loopt het besef dat hij in de storm op de zee in zijn levensbootje heen en weer wordt gekwakt, terwijl Jezus op de achtersteven zorgeloos ligt te slapen. We hoorden dat zojuist in de Evangelielezing. Het is eigenlijk heel ontroerend, maar ook heel sneu, dat Jos zó op zijn rijke en vruchtbare leven terugkeek.

In het gezin Lefeber werden tien kinderen geboren. Zijn vader had een kapperszaak in Amsterdam en hij verkocht ook tabakswaar. Het gezin was degelijk katholiek en het was er steeds erg gezellig. Jos vond daarnaast ook vaak zijn geluk buiten op straat. “Ze noemden mij in onze buurt ‘de straatjongen’”.

Zijn broer Ben werd in 1941 broeder FIC en nam de naam van Virgilius aan. Jos volgde hem zo’n tien jaar later en kreeg de naam Gerwin, die hij na 1970 niet meer gebruikte.

Voor onze congregatie was Jos een kostbaar mens. Na als onderwijzer in Nijmegen gewerkt te hebben aan de Petrus Canisiuschool aan de Hertogstraat, ging hij naar het Instituut voor Doven in Sint Michielsgestel, waar hij een aangename huisgenoot en goed docent was.

Toen in 1968 de plaats van overste in de gemeenschap van Veghel vrij kwam, werd hem gevraagd om overste van deze groep te worden. De jongste overste van de congregatie op dat moment. Zijn overheid had veel vertrouwen in hem. Hij was een ‘geziene’ overste, die zijn taak goede inhoud gaf.

Ondertussen volgde Jos toerustingscursussen, die door de Konferentie Nederlandse Religieuzen werden gegeven. Met name in Nederland

was het een religieus roerige tijd. En dat was het ook in de Congregatie FIC. Om de medebroeders meer in het nieuwe gelovige denken te begeleiden, besloot het toenmalige kapittel dat er méér aan bezinning en verdieping moest worden gewerkt.

Het Centrum voor Vernieuwing en Verdieping (CVV) werd opgericht. Het werd bemand door Theo Mandos, Jos Lefeber en René Bollen. Er werden bijeenkomsten gehouden, samen geredeneerd, samen gebeden. En dat gebeurde veelal met behulp van sheets die aan een standaard waren gehangen. “Ze noemden mij de flappenbroeder”, zei Jos later, waarbij zijn ondertoon was: we spanden ons heel erg in, maar het heeft niet zoveel ‘Anklang’ bij de medebroeders gevonden.

In 1980 werd aan religieuzen gevraagd om de nieuwe bewoners van de groeistad Almere op te vangen en te begeleiden. Een groepje Zusters Onder de Bogen en Broeders FIC meldde er zich voor aan. Kees Gordijn, Cor Creemers, Gerhard Dicks en Jos Lefeber maakten deel uit van deze gemeenschap. Ze werkten mee met de pastores, gaven les aan school en waren de mensen die zich in Almere vestigden van dienst.

Vanaf 1983 tot aan 2006 was Jos talloze orden en congregaties van dienst in groepsbegeleiding en als persoonlijke coach. Hij had hiertoe de opleiding van personal coach en als supervisor gevolgd. Hij werd opgeleid tot Gestalt-coach en in communicatie.

Op een papier in zijn nalatenschap had hij de namen geschreven van de congregaties waarvoor hij in deze periode had gewerkt. Zusters, paters en broeders van 31 ‘soorten’ is hij van dienst geweest. En toch zegt hij tegen me in een interview voor ons FIC tijdschrift:

“Ik heb serieus geprobeerd om te achterhalen wat de oorzaken zouden kunnen zijn van het niet lukken van het zoeken naar de verwezenlijking van mijn idealen. Telkens weer heb ik geprobeerd om steeds aan een veranderende situatie te wennen. Ik heb blijkbaar een lange periode van gewenning nodig. Als ik alles op een rij zet, wat in mijn leven is voorgevallen, dan zijn er heel veel zaken waaraan ik mijn ziel en zaligheid heb gegeven. Misschien verwachtte ik te veel, of ben ik té idealistisch. Dat drukt soms heel erg op me.”

En toen ik hem, nadat hij dit had gezegd, blijkbaar wat verbaasd aankeek, voegde hij eraan toe: “Ik merk toch ook vaak dat, als je voor je medemens openstaat, je veel kleine wonderen kunt verrichten. Nee, mijn vertrouwen in God is heus niet beschadigd. Het groeit nog, zo bid en hoop ik, elke dag.”

Jos heeft een kostbaar leven van bijna 90 jaar onder ons doorgebracht.

Familie, die hem zo trouw was, en medebroeders, hebben het vaste vertrouwen dat deze edele mens, die zich soms zo onveilig voelde in het bootje van zijn leven, het eeuwig geluk is binnengegaan.

Een leven waarvan wij in alle eerlijkheid kunnen zeggen: “En God zag, dat het goed was. Zéér goed”.

De wereld is een kostbaar mens armer geworden.

Jos in 1982, de Almere-periode

Oom Jos

Anja Lefeber

namens alle neven en nichten

Lieve oom Jos,

Ik leerde u pas echt kennen zo'n 6 jaar geleden, toen ik plots de zorg voor tante Eveline kreeg. Iedere keer als ik u belde gaf u mij een antwoord waaruit duidelijk was dat u begreep wat er aan de hand was en zei u iets waar ik mee verder kon. Zo is het de jaren daarna verder gegaan, toen er steeds meer zorgen over oom Wim waren. U had altijd een luisterend oor en goed advies.

De laatste jaren hielden wij regelmatig contact, en het was altijd fijn om hier in de Beyart te zijn. De laatste keer was dat met Paul en Roos, en natuurlijk, zoals altijd, stond u klaar met koffie en vlaai. U liet ons de hele Beyart zien, de plek waar vroeger de moestuinen waren, de kelders, de waskeuken, de kloostergangen met de foto's en schilderijen. De huiskamer van uw groep, uw eigen kamer, natuurlijk de tuin en de vijver waar u zo graag zat. Zo vertrouwd.

Ik weet van de tijd voor 2015 niet heel veel, maar gelukkig hebben Peter en José mij daar over verteld. We weten hoe u naar Maastricht gekomen bent, net na de oorlog, een jaar of 14, u mocht meerijsen met een vrachtwagen en werd afgezet in centrum Maastricht, geen idee waar u heen moest. Daar stond u met uw koffer. Gelukkig kwam er een mevrouw met een kinderwagen langs, hup, koffer op de wagen en zij bracht u naar de Beyart.

In 1952 deed u als broeder Gerwin uw professie. U heeft zoveel bijgedragen aan talloze orden en congregaties dat ik nooit volledig over al uw werk kan zijn. In de jaren 60 gaf u les aan dove kinderen in Sint Michielsgestel, waar u heel bepalend was voor vernieuwingen. U wilde het stemgeluid van de kinderen stimuleren, een persoonlijke band opbouwen. Er ontstond een combinatie van diverse lesmethodes, met geluid en gebarentaal.

Daarna was u overste in Veghel, en later sloot u zich aan bij een nieuwe leefgroep in Almere.

In deze tijd leerde u Nelly kennen. Jullie hadden een groot aantal jaren een hechte vriendschap, tot haar overlijden in 2006. Nelly kwam vaak met u mee op bezoek en bij feesten in de familie, en was ook bij het grote familiefeest op de Schark.

In 1995 werd u lid van de gemeenschap van de broeders in Nijmegen, in de Mr. Franckenstraat, een kleinschalige alternatieve broedergemeenschap. Uw grootste kwaliteit was die intense betrokkenheid bij anderen, op allerlei manieren, in vormen van pastoraal werk. Nadat de Gemeenschap in Nijmegen was opgeheven kwam u terug naar De Beyart. Oom Ben woonde hier toen ook. In het begin was u bang dat u zich hier niet thuis zou voelen, maar na verloop van tijd zei u dat het wonderwel toch gelukt was. Ik denk ook dat mede-bewoners blij met u geweest zijn. U kende volgens mij het hele huis bij naam en had voor iedereen een hartelijk woord. U deed praktische dingen, bijvoorbeeld boodschappen voor wie dit zelf niet meer kon doen. En u vervulde een belangrijke rol door veel mede-bewoners een luisterend oor te geven, en te steunen en begeleiden in hun stervensproces.

In 2017 ontstond die nieuwe Bernardus Gemeenschap, een mooie maar helaas steeds kleiner wordende broedergroep.

U was een echte 'mensenwerker'. Bart kan dat beamen, nadat hij u eens vier uur lang mocht interviewen over geloofszaken. Alles mocht aan bod komen, vooral ook twijfels en verschillende vormen van geloof, of levensvisie. Al die gesprekken staan op band en zijn prachtig om te horen. U wist mensen te ontroeren en te stimuleren in het positieve. U was iemand van de uiterste nuance, en wat zullen wij u missen.

Al die jaren kwam u geregeld naar Amsterdam, op bezoek bij uw broers en zussen, en ook naar de familieëunie in december. U maakte voor ieder feest een feestlied, en wij, neven en nichten zongen uit volle borst mee, ook al kenden wij de melodie niet heel erg goed.

De laatste jaren ging uw gezondheid steeds iets verder achteruit, en daar had u het moeilijk mee. De angst over hoe 'het' zou gaan hield u bezig. Uw hartinfarct vorig jaar, waarna u vertelde hoe u een gevecht voerde met de levenden. Ook het gevoel dat uw ogen eigenlijk al gesloten waren, terwijl u er nog was. U keek wel uit naar uw 90e

verjaardag, en hoopte dat u die zou mogen vieren. De afgelopen weken, na de positieve test, zorgden er voor dat u verdrietig was. Ik had met u te doen, en probeerde de goede woorden te vinden, maar ik ben er niet zeker van dat dat gelukt is. U had dat zelf vast beter gedaan.

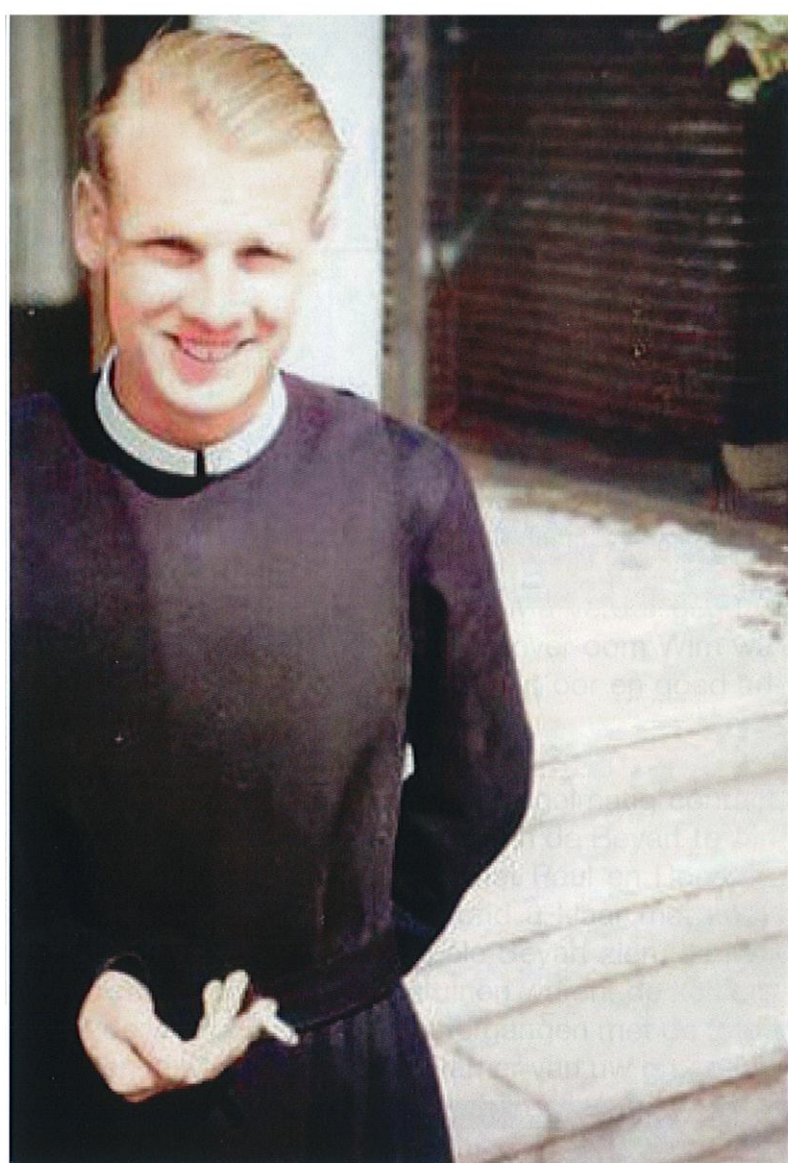
Hoe de laatste dagen voor u geweest zijn, dat weet ik niet, want u wilde niet dat ik iedere dag zou bellen. Ik hoop dat u nu rust heeft gevonden, niet meer bang hoeft te zijn, en verenigd bent met iedereen waar u mee verbonden was, uw medebroeders, uw broers en zussen, iedereen die u voor gegaan is.

Lieve oom Jos, rust zacht, en dank u voor alles wat u voor ons geweest bent.

Jos samen zingend met broer Wim bij een familiefeest

Jos als jonge broeder

Jos in de jaren zestig

Jos in 1965 met zijn leerlingen aan de dovenschool in St-Michielsgestel

Nijmegen, 1991. Reguliere gebedsdienst in de gemeenschap. Henk de Wilde, Willem Sondeijker, Jan Garnier, Amedé van Raak, Ton Kropman en Jos Lefeber

Maastricht, 2021. Recreatie in coronatijd. Jos Lefeber, Gerard Hermans, Ton Kropman, Joop van Eijk, Paul Marx, Johan Muijtjens

